

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑๕ นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗
และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครอง
หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘
ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดกับรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ กำหนดให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และ
บริหารงานเทศบาลตามกฎหมาย แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ
กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นกลุ่มเดียวกัน ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่
๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกัน
กระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑)

ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรายศ โตดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของ นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ ยื่นคำร้องคัดค้าน ตอนหนึ่งอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก อาศัยอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปี ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งอาศัยอ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

ประเด็นแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่งและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ทั้งแปดอนุมาตรา เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ นั้น เป็นขั้นตอนเลือกสรรสมาชิกก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งตำแหน่งหรือ

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการทุจริตกันขึ้น บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ตัดตอนการที่สมาชิกสภาเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบเข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามากระทำความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามา ฉะนั้นการที่ผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่ต้นจึงไม่มีสิทธิใดๆ ที่จะกล่าวอ้างว่า จะต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ขัดหรือแย้งกันโดยประการทั้งปวง แต่กลับสอดคล้องต้องกัน ในอันจะอำนวยความสะดวกทั้งในวิถิต่างของระบอบประชาธิปไตยอย่างดียิ่งให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

ส่วนประเด็นที่ ๒ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น รัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละสี่ปี เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยประการทั้งปวง ซึ่งในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มาซึ่งสมาชิกภาพโดยมิชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบอบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ได้พิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านแล้ว เห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวรยศ โตติลภเวชซ์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และ

คำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดแพร่ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมขวัญ (ผู้ร้องในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓) มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรายศ โดดิลกเวช ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมาศาลจังหวัดแพร่ มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรายศ โดดิลกเวช แล้ว ได้ความว่า นายวรายศ โดดิลกเวช ถึงแก่ความตายจริง โดยแนบสำเนาใบมรณบัตร และสำเนาทะเบียนบ้าน เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องนี้ นายวรายศ โดดิลกเวช เป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และเมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยโดยเสียงข้างมาก ๑๑ ต่อ ๑ เสียง ให้จำหน่ายคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เถติมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอิสสระ นิตินันท์ประภาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การคัดค้านคำร้องที่ว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒
ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และรัฐธรรมนูญ

ปลัดกระทรวงยุติธรรมมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยช ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ถึงเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ระหว่างนายโชคชัย พรหมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๘๖ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยนายวรยศ โตติลกเวช ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะต้องใช้บังคับแก่คดีนี้ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้ง ในกรณี ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้ง และเอกสารที่เกี่ยวข้องขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. รัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๘๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น มิได้

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามมาตรา ๒๘๖ และต้องมีการแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสอง วรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๕๗ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่เทศบาลประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนก็ดี ผู้สมัครคนใดก็ดี ในเขตเลือกตั้งใด เห็นว่า การเลือกตั้งในเขตนั้นเป็นไปโดยมิชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น ซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ เพื่อขอให้สั่งว่า บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือว่า ผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือว่า ไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

มาตรา ๕๘ เมื่อศาลได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หรือผู้ได้รับเลือกตั้งที่มีส่วนได้เสีย มีโอกาสต่อสู้การคัดค้านนั้น เมื่อศาลสั่งอย่างใด ให้แจ้งคำสั่งไปยังเทศบาลโดยมิชักช้า คำสั่งศาลนั้นให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งว่า บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และไม่ได้สั่งว่า ผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือกรณีที่ศาลสั่งว่า ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้เป็นหน้าที่เทศบาลจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่าง และภายใต้บังคับมาตรา ๖ ให้เทศบาลประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งศาล เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างที่ศาลยังมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่า ผู้สมัครซึ่งเทศบาลได้ประกาศว่าได้รับเลือกตั้งนั้นเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยชอบ”

๓. พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของสมาชิกสภาเทศบาลจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สมาชิกสภาเทศบาลผู้เข้ามาแทนตามวรรคหนึ่ง ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล

๑๓๑

(๒) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว

ในกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตาม (๒) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเทศบาล”

(มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒)

๔. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นายโชคชัย พนมขวัญ ที่ ๑ กับพวก รวม ๑๘ คน โจทก์/ผู้คัดค้าน ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๓ กล่าวหาว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ หัวหน้ากลุ่มผู้สมัครซึ่งรักษาการนายกเทศมนตรีมีคำสั่งแต่งตั้งให้นายวรยศ โตดิลกเวชช์ เป็นผู้อำนวยการเลือกตั้ง และนายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวก ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ร่วมกันกระทำความผิดหลายประการ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๓๒ ขอให้ศาลไต่สวนและมีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๓๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตาม มาตรา ๕๘

๕. นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้าน ที่ ๑๕ /ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๓ คัดค้านคำฟ้องของผู้คัดค้าน ว่า การที่ผู้คัดค้านอ้างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๓๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล

พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ นั้น อำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่นั้น เป็นของศาลรัฐธรรมนูญ และในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องเสนอนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยไว้ จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้อง ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๖. นายโชคชัย พนมขวัญ/ผู้คัดค้านมีหนังสือลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึงประธาน ศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายวรายศ โดดิลกเวชช์/ผู้ร้อง เสียชีวิตไปแล้ว

๗. ศาลจังหวัดแพร่มีหนังสือ ที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ว่า ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรายศ โดดิลกเวชช์/ผู้ร้อง แล้ว ได้ความว่า ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ถึงแก่ความตายจริง

โดยที่คำร้องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะ วินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ และมาตรา ๒๘๕

๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘

๓. พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ หรือไม่
๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และ มาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก เนื่องจากศาลจังหวัดแพร่ส่งคำร้อง และคำคัดค้านให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาที่สอง ปัญหานี้อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก ที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖

และมาตรา ๑๕ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของศาลปกครองที่จะพิจารณา ประเด็นที่สอง ที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ และผู้ร้องถึงแก่ ความตายแล้ว นั้น เห็นว่า เป็นปัญหาข้อกฎหมายโดยแท้ แม้ผู้ร้องจะถึงแก่ความตายแล้ว แต่ปัญหา ข้อกฎหมายของผู้ร้องยังมีได้หมดไป ศาลรัฐธรรมนูญควรวินิจฉัยปัญหานี้ เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคัดค้านการเลือกตั้ง และการให้เทศบาลประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ ภายหลังที่ศาลสั่งว่า บุคคลใดบุคคลหนึ่งมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้ง โดยชอบ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติตอนใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑๕ นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้าน ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกัน ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ และผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ในชุดปัจจุบัน ยื่นคำร้องคัดค้านว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปี ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และ มาตรา ๕๘ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้าน จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างพิจารณา นายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องถึงแก่ความตาย

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่า นายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่มีประโยชน์อันใดที่จะพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ต่อไป อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคดีของผู้ร้องออกเสียจากสารบบความ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และ
มาตรา ๕๘ ขัดต่อกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ

ศาลจังหวัดแพร่ได้ส่งคำโต้แย้งของ นายวรายศ โตติลลเวชซ์ ผู้คัดค้าน ที่ ๑๕ ในคดีปกครอง
หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล
พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และเอกสารประกอบได้ความว่า กระทรวงมหาดไทย
โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม
๒๕๕๒ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้คัดค้านกับพวกได้รับการเลือกตั้ง นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก
ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครองว่า ผู้คัดค้านกับพวก
ได้รับเลือกตั้งมาโดยมิชอบ กระทำผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช
๒๕๕๒ มาตรา ๖๕ (๑) และขอให้มีคำสั่งให้จัดการเลือกตั้งใหม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอต่อผู้คดี
ในคดีปกครองดังกล่าวไว้แล้ว

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๓ ผู้คัดค้านได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่โต้แย้งว่า
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘
ที่ผู้ร้องในคดีปกครองยกขึ้นอ้างนั้น ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕
ซึ่งออกมาใช้บังคับภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวเสียก่อน ศาลจังหวัดแพร่จึงส่งคำโต้แย้งของนายวรายศ ฯ ผู้คัดค้าน
มาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติให้รับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ให้แจ้ง
ปลัดกระทรวงยุติธรรม และศาลจังหวัดแพร่ทราบ

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้รับหนังสือจากนายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องในคดีปกครอง แจ้งว่า นายวรายศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ เสียชีวิตแล้ว ครั้นเมื่อสอบถามไปยังศาลจังหวัดแพร่ จึงได้รับแจ้งจากศาลจังหวัดแพร่ตามหนังสือที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๔ ว่า นายวรายศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ถึงแก่ความตายเพราะประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ปราบฏกราชยะเอียดตามใบมรณบัตรสำนักทะเบียนอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ได้พิจารณาตามคำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลจังหวัดแพร่ในคดีปกครองว่า ผู้คัดค้านทั้ง ๑๘ คน ซึ่งรวมถึง นายวรายศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมาโดยมิชอบ เพราะเหตุกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ขอให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ก่อนที่ศาลจังหวัดแพร่จะสั่งตามคำขอของผู้ร้อง ปราบฏกว่านายวรายศ ฯ ถึงแก่ความตาย ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนนายวรายศ ฯ ที่ถึงแก่ความตายอยู่แล้ว โดยศาลมีต้องมีคำสั่งใดๆ อีก

นอกจากนี้การที่นายวรายศ ฯ มีคำโต้แย้งขอให้ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งเกี่ยวกับการคัดค้านการเลือกตั้งต่อศาลชั้นต้น และการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลที่รับคำร้องตลอดจนการสั่งของศาล เมื่อรูปคดีจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ เพราะเหตุการเสียชีวิตของผู้ถูกคัดค้าน แม้จะวินิจฉัยคำโต้แย้งของผู้ถูกคัดค้านที่เสียชีวิตต่อไปว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ก็ไม่เกิดประโยชน์แก่การพิจารณาวินิจฉัย เพราะจะต้องมีการเลือกตั้งซ่อมแทนสมาชิกผู้ถูกคัดค้านที่ถึงแก่ความตายอยู่แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้จำหน่ายคำร้องเรื่องนี้

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑๕ นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องความว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่ตามคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ ยื่นคำร้องคัดค้านตอนหนึ่งอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง

และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก อ้างนั้นเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุด นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่พิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

ปัญหาแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ทั้งแปดอนุมาตรา เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นตำแหน่งในกรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ นั้น เป็นขั้นตอนการเลือกสรรสมาชิกก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการทุจริตกันขึ้นบทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ตัดตอนการที่สมาชิกสภาเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบเข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามากระทำความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามา ฉะนั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่ต้นจึงไม่มีสิทธิใดๆ ที่จะกล่าวอ้างว่า จะต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ขัดหรือแย้งกันโดยประการทั้งปวงแต่กลับสอดคล้องต้องกัน ในอันจะอำนวยความสะดวกทั้งในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยอย่างดียิ่ง ให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

ปัญหาที่ ๒ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น รัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละสี่ปี เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยประการทั้งปวง ซึ่งขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๓๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มาซึ่งสมาชิกภาพโดยมิชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบอบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๓๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่เห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ขณะที่คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า นายโชคชัย พนมขวัญ (ผู้ร้องในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓) มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญ แจ้งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมาศาลจังหวัดแพร่มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งว่า ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตายจริง โดยแนบสำเนาใบมรณบัตร และสำเนาทะเบียนบ้านเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องนี้ นายวรยศ โตติลภเวชช เป็นผู้ร้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญ และเมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป
ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ให้จำหน่ายคำร้อง

นายปรีชา เถลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า

๑. กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาลตามกฎหมายแทนสมาชิกเดิมที่ครบวาระ

๒. นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกัน ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” โดยกลุ่มนี้มีเพียงนายโชคชัย พนมขวัญ ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งดังกล่าว ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๕ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

๓. นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ในชุดปัจจุบัน ยื่นคำร้องคัดค้าน ตอนหนึ่งอ้างว่า

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก อาศัยอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล สิ้นสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งอาศัยอ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตติลลเวษซ์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

๔.๑ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ทั้งแปดอนุมาตราเป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ นั้น เป็นขั้นตอนเลือกสรรสมาชิกสภา ก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีการทุจริตกันขึ้น บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ตัดตอนการที่สมาชิกสภาเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบเข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามากระทำความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามา ฉะนั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่ต้นจึงไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะกล่าวอ้างว่า จะต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ขัดหรือแย้งกัน โดยประการทั้งปวงแต่กลับสอดคล้องต้องกัน ในอันจะอำนวยความสะดวกท้วงติงในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยอย่างดียิ่ง ให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๔.๒ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น เห็นว่ารัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละสี่ปี เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มาซึ่งสมาชิกภาพโดยมิชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบอบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

๕. ศาลจังหวัดแพร่ได้พิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องที่คัดค้านแล้ว เห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนา คำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวรยศ โตติลลเวทซ์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาคำร้องนี้แล้ว เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดแพร่ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมขวัญ (ผู้ร้องในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓) มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรยศ โตติลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดแพร่มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โตติลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โตติลกเวชช์ ถึงแก่ความตายจริง และแนบสำเนาใบมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น เมื่อนายวรยศ โตติลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคำร้อง

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ระหว่าง นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๘๖ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับเรื่องดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ได้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ตามสำเนาใบมรณบัตรของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้ขอให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ศาลจังหวัดแพร่ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ แจ้งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ได้ถึงแก่ความตายจริงตามสำเนาใบมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านของนายวรยศ โตดิลกเวชช์

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รับเรื่องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ แต่ยังมีได้พิจารณาว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เมื่อนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องเสียชีวิตแล้ว ถือได้ว่าไม่มีผู้ร้องตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ จึงเห็นสมควรให้สั่งจำหน่ายคำร้องของ

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้สั่งจำหน่ายคำร้อง

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง กระทรวงยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดแพร่ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตาม มาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือที่ ขธ ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ส่งคำโต้แย้งของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดแพร่ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่ โดยชี้แจงว่า ในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ดังกล่าว ระหว่าง นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๘๖ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ในการนี้ศาลจังหวัดแพร่ขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

เรื่องเดิมมีอยู่ว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ที่ผ่านมานั้น นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวกสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่

จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ต่อมานายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ซึ่งมีนายวรยศ โดดิลกเวชช์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ เป็นผู้ร้องคัดค้านคนที่ ๑๕ รวมอยู่ด้วย ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ดังกล่าว

ในคำร้องคัดค้านของนายวรยศ โดดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้คัดค้านในคดีปกครองดังกล่าว ระบุว่า “คดีนี้ผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องทั้งสิบแปดคนตอนหนึ่งอ้างว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๗, ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดวาระ ๔ ปี ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘๕ ของรัฐธรรมนูญ กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติมาตรา ๕๗, ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้องคดีนี้ จึงใช้บังคับมิได้นั้น

“...ข้อวินิจฉัยว่า บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อันจะเป็นผลให้บทบัญญัติของกฎหมายนั้นใช้บังคับได้หรือไม่ได้อย่างไร เป็นอำนาจในการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และกรณีในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายดังที่ผู้คัดค้านได้กราบเรียนมาข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยไว้...”

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมขวัญ (ผู้ร้องในคดีปกครอง) ได้มีหนังสือแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โดดิลกเวชช์ (ผู้ร้องในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ) ถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมาศาลจังหวัดแพร่ก็ได้มีหนังสือที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ กราบเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญว่า ศาลจังหวัดแพร่ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โดดิลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โดดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตายจริง โดยได้แนบสำเนาใบมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วย

คำวินิจฉัย

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่า นายวรยศ โตติลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ เพียงผู้เดียวในจำนวนผู้คัดค้านในคดีปกครองทั้งหมด ๑๘๖ คน ได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงเห็นว่า ไม่เป็นประโยชน์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยคำโต้แย้งของนายวรยศ โตติลกเวชช์ อีกต่อไป ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงชอบที่จะจำหน่ายคำร้องนี้เสีย

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
พุทธศักราช ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคสอง และวรรคห้า หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำร้องของนายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้คัดค้านในคดีปกครอง
หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดแพร่ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
ว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริง ฟังได้ว่ากระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิก
สภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาล
ตามกฎหมายแทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่
โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่
เป็นคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรายศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัคร
รับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ได้ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่านายวรายศ โตดิลกเวชช์
กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๘๖ คน ผู้คัดค้าน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นการเลือกตั้งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว
พร้อมกันนั้น นายวรายศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรี
เทศบาลเมืองแพร่ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องทั้ง ๑๘ คน โดยอ้างว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๗
และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ ที่ผู้ร้อง
ทั้ง ๑๘ คนอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง นั้น ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖
มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติ

ที่ผู้ร้องทั้ง ๑๘ คนอาศัยเป็นบพอ้างอิงนั้น เป็นบพบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลง นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดวาระ ๔ ปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยบพบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บพบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ผู้ร้องทั้ง ๑๘ คนอาศัยเป็นบพอ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมิได้

นายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ของศาลจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นผู้สมัครใน “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นหนังสือแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องในคดีนี้ ได้ถึงแก่ความตายแล้ว โดยได้ส่งใบมรณบัตรของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ซึ่งออกโดยสำนักทะเบียนอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ระบุว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลจังหวัดแพร่สอบสวนข้อเท็จจริงว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้อง ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร่มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้อง ถึงแก่ความตายจริง

เมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตาย เช่นนี้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องของผู้ร้องอีก ให้จำหน่ายคำร้อง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ส่ง เรื่อง ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ที่ ขธ ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ (ผู้คัดค้านที่ ๑๕) โดยร้องต่อศาลจังหวัดแพร่ว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ และขอให้ศาลจังหวัดแพร่ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ตามคำร้องสรุปได้ว่า นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ได้ร่วมกันกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) และขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก ๑๘๖ คน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดแพร่ว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๓ ประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มีผลทำให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดแพร่ส่งความเห็นของผู้คัดค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๘ คน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตติลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ความว่า

ประเด็นแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ซึ่งได้บัญญัติถึงเงื่อนไขในการพ้นจากตำแหน่งและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ นั้น เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้งมาโดยชอบด้วยกฎหมาย คือมาจากการได้รับการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น จึงจะมีสิทธิดำรงตำแหน่งและมีสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้ได้จนครบสี่ปี ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ นั้น เป็นขั้นตอนการเลือกสรรสมาชิกสภาเทศบาลก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ คือถ้ามีการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพโดยมิชอบหรือมีการทุจริตกัน บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ดังกล่าวเป็นการให้ใช้สิทธิต่อศาลยุติธรรม เพื่อให้ตรวจสอบสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ในสภาเทศบาล ดังนั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งมาโดยมิชอบตั้งแต่ต้น จึงไม่มีสิทธิใดๆ ที่จะอ้างบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตนได้ ฉะนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ขัดแย้งกัน แต่กลับมีผลทำให้การเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมมากยิ่งขึ้นตามวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย

ส่วนประเด็นที่สอง ซึ่งผู้คัดค้านมีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนั้น รัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด ที่กำหนดว่า คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด ดังกล่าว เป็นการรองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ โดยให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้ตรวจสอบว่าสมาชิกสภาเทศบาล ผู้ใดได้รับ

การเลือกตั้งมาโดยมิชอบ และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เป็นที่สุด ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

พิจารณาแล้ว เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดแพร่ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย จึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ พ.ศ. ๒๕๔๑ ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนั้น นายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ยื่นคำร้องคัดค้านมีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรยศ โตติลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว และศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และมีหนังสือตอบกลับมาจากศาลจังหวัดแพร่ที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งว่า นายวรยศ โตติลกเวชช์ ได้ถึงแก่ความตายจริง และแนบสำเนาใบมรณบัตรของนายวรยศ ฯ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น ตามคำร้องดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปเพราะผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตูลาการศาสตราจารย์รัฐธรรมนุญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ ขัดกับบทบัญญัติมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ข้อเท็จจริง

ตามคำร้องสรุปได้ว่ากระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ กับพวกรวมสิบแปดคน ซึ่งสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” โดยกลุ่มนี้มีนายโชคชัย พนมขวัญ ได้รับเลือกตั้งเพียงคนเดียว ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ในขณะนั้นได้ยื่นคำร้องคัดค้าน มีความตอนหนึ่งอ้างว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก อาศัยอ้างอิงนั้นเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดต่างจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ และทำให้

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งอาศัยอ้างอิงในการยื่นคำร้องนี้ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ อีกครั้งหนึ่ง

ศาลจังหวัดแพร่ได้พิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ แล้ว เห็นว่าข้อโต้แย้งที่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ปรากฏว่าในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เริ่มลงมือพิจารณานั้น นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตาย จึงเห็นว่าเมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตายแล้ว ย่อมไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป จึงเห็นสมควรจำหน่ายคำร้องดังกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชสาสัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร่ (โดยกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง) ได้ส่งความเห็นของคู่ความในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย * ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่แทนสมาชิกสภาเทศบาลชุดเดิมที่ครบวาระ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้สมัครใน “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้รับเลือกตั้งเพียงคนเดียวคือ นายโชคชัย พนมขวัญ ส่วนผู้สมัครใน “กลุ่มเมืองแพร่” ซึ่งนำโดย นายวรยศ โดดิลกเวชช์ ได้รับเลือกตั้ง ๑๗ คน

นายโชคชัย พนมขวัญ ที่ ๑ กับพวก รวม ๑๘ คน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๓ ต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ โดยร้องว่า นายวรยศ โดดิลกเวชช์ กับพวกใน “กลุ่มเมืองแพร่” ได้ร่วมกันกระทำทุจริตผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) จึงเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๕๗ ขอให้ศาลได้สวนและมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๘๖ คน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบและ นายวรยศ โดดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองแพร่ในขณะนั้น ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๓ กัดค้านคำร้องของผู้ร้องโดยอ้างว่า บทบัญญัติ

* ส่งมาตามหนังสือ ที่ ขธ ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมามีบังคับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ เนื่องจากบทบัญญัติ ทั้งสองมาตราดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงนอกเหนือ จากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ และ ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดวาระ ๔ ปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้องจึงใช้บังคับมิได้ จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้องคัดค้าน ตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ต่อมา ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ผู้ร้องทั้ง ๑๘ คน ได้ยื่นคำคัดค้านคำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ มีใจความ ดังนี้

(๑) มาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๔ ปี และมาตรา ๑๕ ที่กำหนดเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ ๘ อนุมาตรา เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามานั้นได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น จึงจะมีสิทธิดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวได้จนครบ ๔ ปี หรืออาจพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นตามบทบัญญัติมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ส่วนบทบัญญัติมาตรา ๕๗ และ ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ นั้น เป็นขั้นตอนเลือกสรรสมาชิกก่อนที่จะมีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการทุจริตเกิดขึ้น ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ เป็นบทตัดตอนการที่สมาชิกสภาเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยมิชอบนั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่หรือเข้ามากระทำความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกเข้ามา เพราะฉะนั้นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่ต้นจึงไม่มีสิทธิใดๆที่จะกล่าวอ้างว่าจะต้องมีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนครบ ๔ ปี ตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๖ แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้นบทกฎหมายของพระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้นจึงไม่มีการขัดหรือแย้งกันโดยประการทั้งปวง แต่กลับสอดคล้อง

ต้องกันในอันจะอำนวยความสะดวกทั้งถิ่นในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยอย่างดียิ่งและให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

(๒) ผู้ร้องทั้ง ๑๘ คนเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น บทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญให้การรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น บทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละ ๔ ปี แต่อย่างใด เพราะหากรัฐธรรมนูญไปรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมคงจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้วจะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบ ๔ ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยประการทั้งปวงซึ่งในขณะเดียวกันบทบัญญัติมาตรา ๒๘๕ วรรค ๗ ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” บทบัญญัติในวรรคดังกล่าวได้รองรับและเป็นหลักประกันมาตรา ๕๗ และ ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง และให้การได้มาซึ่งสมาชิกภาพโดยมิชอบหยุดตั้งแต่ต้นไม่ให้ผู้ที่ได้รับสมาชิกภาพโดยมิชอบไปทำลายระบอบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และ ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ แต่อย่างใด

ศาลจังหวัดแพร่ ได้พิเคราะห์คำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่คัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ แล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่ผู้คัดค้านโต้แย้ง จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของผู้ร้องพร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังกระทรวงยุติธรรม เพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใด ของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ จะเห็นได้ว่าการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่
- (๒) ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๖ คือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ
- (๓) ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การส่งความเห็นของคู่ความต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๘ บังคับแก่คดีดังกล่าว และคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ บทบัญญัตินั้น ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องในคดีปกครองดังกล่าว ได้มีหนังสือ* มายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจังหวัดแพร่จะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ได้ถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ไต่สวนข้อเท็จจริงและศาลจังหวัดแพร่ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ตายจริง โดยส่งสำเนาใบมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านมาด้วย

* แจ้งตามหนังสือลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อนายวรยศ โตติลลเวชร์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญตายแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าวต่อไป
จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตดิลกเวชช์) ในคดีปกครอง หมายเลขดำ ที่ ๔/๒๕๕๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงได้ความว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาล ตามกฎหมาย แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๕๓ ว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน และนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร่ในชุดปัจจุบัน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ทำนองเดียวกันว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้องขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ เพราะบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก อ้างนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระ สืบตามบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้าน จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ส่งความเห็น เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี มาตรา ๑๕ ที่กำหนดเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกเทศบาลไว้ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ มีความสอดคล้องกัน ไม่ขัดหรือแย้งกัน ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในวิถีทางของระบอบประชาธิปไตย และให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม รวมทั้งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร่ เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔

คดีอยู่ระหว่างพิจารณา นายวรยศ โตดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตาย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า นายวรยศ โตดิลกเวชช์ เป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตาย กรณีจึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้จำหน่ายคำร้องเสีย

นายอุระ หวังอ้อมกลาง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ